

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

19 februarie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal în componența:

Președinte – Constantin Gurschi,

judecători – Ion Arhiliuc și Liliana Catan,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpatul Nacu Serghei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 noiembrie 2011, în cauza penală privindu-l pe

Nacu Serghei Fiodor, născut la 12 august 1987, originar și domiciliat din sat. Șestaci, r-nul Șoldănești.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 10.10.2010 – 25.08.2011;

Instanța de apel: 24.10.2011 – 23.11.2011;

Instanța de recurs: 10.12.2013 – 19.02.2014;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț din 25 august 2011, Nacu S. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 362 alin. (1) CP, la 1 (unu) ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 84 alin. (4) CP, la pedeapsa stabilită, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, lui Nacu S., i s-a adăugat pedeapsa neexecutată stabilită prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2011, definitiv fiindu-i stabilită pedeapsa de 7 (șapte) ani și 3 (trei) luni închisoare, cu ispășirea acesteia în penitenciar de tip închis și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activități de țin de circulația legală a substanțelor narcotice pe un termen de 5 ani.

2. Pentru a pronunța sentința, în fapt, instanța de fond a constatat că, Nacu S., la 24 iunie 2010, în jurul orelor 01.00, prin înțelegere prealabilă și împreună cu minorul Eni V., locuitor al s. Zaim, r-nul Căușeni, în apropierea s. Lopatnic, r-nul Edineț, pe o plută, ilegal au trecut frontiera de stat a Republicii Moldova cu România.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că în drept, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale

infrațiunii prevăzute de art. 362 alin. (1) CP, adică trecerea ilegală a frontierei de stat a Republicii Moldova.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 401- 402 CPP, a fost atacată cu apel de către inculpatul Nacu S., solicitând casarea sentinței instanței de fond, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să-i fie aplicată o pedeapsă conform prevederilor Codului Contravențional. În motivarea apelului a susținut, că acțiunile sale au fost greșit calificate în baza art. 362 alin. (1) CP, deoarece dînsul a fost deja tras la răspundere penală pentru fapta săvârșită de către autoritățile române.

4. Prin decizia Curții de Apel Bălți din 23 noiembrie 2011, apelul declarat de inculpatul Nacu S. împotriva sentinței Judecătoriei Edineț din 25 august 2011, a fost respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că, instanța de fond, în conformitate cu prevederile art. 101 CPP, a verificat complet sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, corect ajungînd la concluzia privitor la vinovăția inculpatului Nacu S., în baza art. 362 alin. (1) CP.

Cu referire la argumentele inculpatului invocate în apel, privind calificarea greșită a acțiunilor sale, instanța de apel le-a apreciat drept declarative și lipsite de careva temei, acestea fiind un mijloc de eschivare a lui Nacu S. de la pedeapsa aplicată, în scopul obținerii unei pedepse mai blînde, potrivit Codului Contravențional al RM.

Instanța de apel a menționat că, obiectul juridic special al infrațiunii prevăzute de art. 362 alin. (1) CP, îl constituie inviolabilitatea hotarelor și integritatea teritorială a Republicii Moldova, precum și ordinea stabilită de trecere a frontierei de stat. Faptul sancționării lui Nacu S. de către autoritățile României nu poate constitui ca motiv de eliberare de pedeapsă pentru violarea frontierei de stat a R. Moldova, dat fiind, că în speță pedeapsa contravențională i-a fost aplicată inculpatului pentru violarea frontierei statului Român.

De asemenea, s-a conchis că, prima instanță corect a calificat acțiunile inculpatului Nacu S., conform învinuirii aduse în rechizitoriu de comiterea infrațiunii de trecere ilegală a frontierei de stat a R. Moldova, dat fiind, că latura subiectivă a respectivei infrațiuni se manifestă prin vinovăție intenționată, intenție directă, deoarece făptuitorul a înțeles caracterul acțiunilor sale, a admis și a dorit săvârșirea acestor acțiuni, fapt confirmat și prin explicațiile lui Nacu S., care susține, că a conștientizat faptul comiterii unei infrațiuni, deoarece a studiat trei ani la facultatea de drept a Universității de Studii Europene.

În atare circumstanțe, instanța de apel a statuat că, cele invocate de inculpat cu privire la calificarea greșită a acțiunilor sale, nu echivalează cu achitarea apelantului dat fiind, că sînt prezente probe în sprijinul învinuirii, care dovedesc incontestabil

vinovăția lui în comiterea infracțiunii imputate, aceasta fiind o metodă de a se eschiva de la răspunderea penală. Fiind audiat, în cadrul acțiunilor de urmărire penală, cât și în cadrul ședințelor de judecată, Nacu S., fiind asistat de un avocat, a declarat cu lux de amănunte toate circumstanțele comiterii infracțiunii, inclusiv acceptând să participe la acțiunile de cercetare la fața locului și de reconstituire a faptei prin reproducerea acțiunilor, situației și a altor circumstanțe în care s-a produs fapta.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că argumentele invocate de apelant în apelul declarat, sunt nefondate, iar instanța de fond a judecat cauza în privința lui Nacu S. cu respectarea exigențelor legale, iar la stabilirea cuantumului și categoriei pedepsei, s-a ținut seama de prevederile art. 61, 70, 72, 75 CP, aplicându-I inculpatului o pedeapsă în limitele sancțiunii prevăzute de art. 362 alin. (1) CP.

6. La 11 noiembrie 2013, inculpatul a declarat recurs ordinar, potrivit căruia solicită redozarea pedepsei definitive aplicate în privința sa prin sentința Judecătorei Edineț din 25 august 2011, de 7 ani și 3 luni închisoare, menționând că se căiește sincer de cele săvârșite.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, pentru următoarele considerente.

7.1. Potrivit art. 427 alin. (1) CPP, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate expres în acest articol.

Conform dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) CPP, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

În conformitate cu prevederile art. 422 CPP, termenul de declarare a recursului este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei instanței de apel. Aceste modificări ale art. 422 CPP, au fost introduse prin Legea nr. 66 din 05.04.2012, publicate în Monitorul Oficial nr.155-159/510 din 27.07.2012, iar potrivit art. II s-a specificat că, *prezenta lege intră în vigoare în termen de 3 luni de la data publicării*, adică la data de 27 octombrie 2012.

Art.422 CPP, până la modificare, prevedea că, termenul de recurs este de 2 luni de la data pronunțării deciziei, dacă legea nu dispune altfel, iar în cazul redactării deciziei – de 2 luni după înștiințarea în scris a părților despre semnarea deciziei redactate de toți judecătorii completului de judecată.

În acest context, urmează a se menționa că, potrivit art. 3 alin.(2) CPP, legea procesuală penală poate avea efect ultraactiv, adică dispozițiile ei, în perioada de tranziție la o nouă lege procesuală penală, pot rămâne aplicabile acțiunilor procesuale reglementate de legea nouă numai dacă caracterul ultraactiv se stipulează în legea nouă.

Dat fiind faptul, că în dispozițiile art. II din Legea nr. 66 din 05.04.2012 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală, nu este prevăzut caracterul ultraactiv al prevederilor art. 422 CPP, în redacția de până la intrarea în vigoare a legii menționate, termenul de declarare a recursului este de 30 zile, dar nu de 2 luni, precum este indicat în decizia instanței de apel, deși, la momentul adoptării, acest termen era în vigoare.

Or, aplicarea legii procesual-penale în timp, are la bază principiul activității, potrivit căruia, acțiunea legii de procedură înseamnă aplicarea acesteia din momentul intrării în vigoare și până în momentul ieșirii din vigoare.

7.2. Din materialele dosarului se reține că, decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți, în prezenta cauză penală a fost pronunțată integral la data de 23 noiembrie 2011, în prezența: procurorului Gh. Eremciuc, inculpatului Nacu S. și avocatului acestuia, E. Iftodi, fapt ce se confirmă prin procesul-verbal al ședinței de judecată din data de 23 noiembrie 2011. (f.d. 187)

În continuare, potrivit scrisorii de expediere din 29 noiembrie 2011, se constată că Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa inculpatului Nacu S., deținut în Penitenciarul nr. 11 din Bălți, copia deciziei motivate. Prin recipisa semnată de inculpat și anexată la materialele dosarului la fila nr. 193, se confirmă faptul recepționării de către inculpat a deciziei instanței de apel din 23 noiembrie 2011.

Ulterior, nefiind de acord cu decizia instanței de apel, inculpatul a depus, la 11 noiembrie 2013, recurs ordinar în secția documentare procesuală a cauzelor penale a Curții Supreme de Justiție, căruia i s-a aplicat număr de înregistrare 8010. (f.d.205)

7.3. Termenul de recurs este un termen procesual legal, durata lui este stabilită exhaustiv prin lege, acesta fiind absolut și având un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac. Recursul declarat după expirarea termenului stabilit se respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a acestuia.

În același context, art. 230 alin. (1) și (2) CPP, prevede că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Or, potrivit prevederilor art. 231 alin. (3) CPP raportate la explicațiile pct. 6.5 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judiciară despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel”, cu modificările și completările ulterioare, se specifică că la calcularea termenului de apel se aplică sistemul de unități libere (zile libere) cu posibilitatea prelungirii termenului până la prima zi lucrătoare, dacă acesta urmează să se sfârșească într-o zi nelucrătoare. Totodată, la calcularea termenului de apel, nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. Aceste prevederi sunt aplicabile și pentru calculul termenului de declarare a recursului ordinar.

Potrivit statuărilor din practica judiciară și reieșind din textul Recomandării nr. 37 din 22 aprilie 2013, cu privire la pronunțarea hotărârilor judecătorești în procesul penal, momentul de la care începe să curgă termenul de atac este clar statuat de lege – el fiind, în mod exclusiv, acela al pronunțării deciziei redactate – nu numai pentru că astfel este reglementată cea mai eficientă modalitate de luare la cunoștință a celor hotărâte de instanță, dar și pentru că acest moment este punctul de plecare al unui termen, a cărui depășire duce la decăderea părților din dreptul de a folosi calea de atac.

Astfel, raportând cauzei textele de procedură penală indicate mai sus, Colegiul reține că în speța discutată termenul de declarare a recursului ordinar a fost omis de către recurent. Acesta a declarat recurs ordinar peste aproximativ 2 ani de la data pronunțării deciziei instanței de apel.

Potrivit formalismului legii procesual penale, având caracter de garanție egală pentru toate părțile interesate, în sensul dispozițiilor art.20 din Constituția Republicii Moldova, ca rațiune, satisfacerea imperativului disciplinării activității procesuale prin stabilirea unor termene peremptorii, prin textul menționat a fost impusă obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiune decăderii din exercițiul dreptului. Ca atare, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

În consecință, ținând seama de circumstanțele speței și având în vedere că inculpatul a fost prezent la pronunțarea deciziei motivate în ședința instanței de apel, și anume, la data de 23 noiembrie 2011, iar recursul a fost depus în Curtea Supremă de Justiție la data de 11 noiembrie 2013, Colegiul penal conchide că recursul declarat este depus peste termenul legal prevăzut de art.422 CPP - de 30 zile și urmează a fi respins ca inadmisibil.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul Nacu Serghei Fiodor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 noiembrie 2011, în propria cauză penală, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 19 martie 2014.

Președinte:

Constantin Gurschi

Judecători:

Ion Arhiliuc

Liliana Catan